

Oversættelse fra fransk:

DEN EUROPÆISKE MENNESKERETTIGHEDSDOMSTOL

FEMTE AFDELING

Sagen RAFAA mod FRANKRIG

(klage nr. 25393/10)

DOM

STRASBOURG

Den 30. maj 2013

ENDELIG DOM

Den 04.11.2013

Denne dom bliver endelig på de betingelser, der er fastsat i artikel 44, stk. 2, i Konventionen. Der kan foretages mindre formelle ændringer i dommen.

EUROPARÅDET

DOM RAFAA mod FRANKRIG

I sagen Rafea mod Frankrig,

har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (femte afdeling), der har behandlet sagen i ét kammer bestående af:

Mark Villiger, *formand*,

Angelika Nussberger,

Bostjan M. Zupancic,

Ganna Yudkivska,

André Potocki,

Paul Lemmens,

Ales Pejchal, *dommere*,

og Claudia Westerdiek, *justitssekretær for afdelingen*,

efter at have voteret i et lukket retsmøde den 7. maj 2013 dags dato afsagt følgende dom:

PROCEDURE

1. Sagen opstod i forbindelse med en klage (nr. 25393/10), der er rettet mod Den Franske Republik, og som en marokkansk statsborger, hr. Rachid Rafea ("klager"), indbragte for Domstolen den 3. maj 2010 i medfør af artikel 34 i den europæiske Konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder ("Konventionen").
2. Klager, som har fået adgang til retshjælp, blev repræsenteret ved W. Bourdon, advokat i Paris. Den franske regering ("Regeringen") var repræsenteret ved dens ansatte, fru. E. Belliard, direktør for Udenrigsministeriets afdeling for juridiske anliggender.
3. Klager påstår navnlig, at hans udlevering til Marokko vil udsætte ham for en risiko for en behandling, der er i modstrid med Konventionens artikel 3, samt for den sikre død.
4. Den 5. juli 2012 blev regeringen underrettet om klagepunkterne.

SAGENS BAGGRUND

I. DE FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER I SAGEN

5. Klager er født i 1976 og er bosat i Metz.

DOM RAFAA mod FRANKRIG

A. Om sagens omstændigheder i Marokko ifølge klager

6. Inden klager oprettede sin egen IT-virksomhed, arbejdede han for et IT-selskab fra 2000 til 2003 som internetprogrammør. Han forklarer, at han er gunstigt stemt over for Vestsaharas sag uden at være sympatisør af Front Polisario (væbnet politisk bevægelse og modstander af Marokko i forhold til kontrollen over Vestsahara).

7. I januar 2009 blev klager klar over, at hans computer indeholdt en spionfil, som gjorde det muligt for de marokkanske myndigheder at opdage ID-nummeret (IP-adressen) samt at overvåge de oplysninger, som han udvekslede med andre vedrørende den vestsahariske sag. Kort tid senere blev han arresteret, fængslet og udsat for tortur af den hemmelige marokkanske sikkerhedstjeneste i 20 dage i Rabat. I løbet af de første tre dage blev han regelmæssigt slået og opfordret til at tilstå, "hvad [han havde] gjort". Det hemmelige politi foreslog ham efterfølgende, at han indgik et samarbejde med dem og overvågede andre medlemmer af Front Polisario, hvilket klager indvilgede i i håbet om at blive løsladt. Inden han blev løsladt, fik det hemmelige politi ham til at underskrive et forpligtelsesbrev og gav ham en sum penge.

8. Efterfølgende, hver måned modtog klager to pengeoverførsler, og en person opsøgte ham på bopælen i Marrakesh for at indsamle resultatet af hans observationer. Klager flygtede, lige så snart han fik muligheden herfor og indrejste ulovligt i Europa via Tanger. Han rejste med bus til Madrid, derefter til Barcelona og tog toget til Frankrig i oktober 2009.

B. Om sagens omstændigheder i Frankrig

9. Den 22. december 2009 blev klager stoppet af lufthavns- og grænsepolitiet og blev straks frihedsberøvet administrativt. Selv om han præsenterede sig som palæstinenser, viste det sig hurtigt, at det drejede sig om en falsk identitet, og den 21. december 2009 havde Marokko udstedt en international arrestordre mod ham med henblik på at strafforfølge ham for, hvad myndighederne betegnede som "*oprettelse af en kriminel bande, der havde til formål at forberede og begå terrorhandlinger i forening med andre med henblik på at gøre et alvorligt anslag mod den offentlige orden, tilskynde andre til at begå terrorhandlinger, yde bistand til en gerningsmand til terrorhandlinger*". Den 29. december 2009 blev klager fængslet med henblik på udlevering i henhold til denne arrestordre.

10. Klager foretog derefter to samtidige retsskridt. Det ene med henblik på at gøre indsigelse mod sin udlevering og det andet med henblik på at søge asyl. Samtidigt indbragte klager en sag for Domstolen den 28. juli 2011, hvor han nedlagde påstand om en midlertidig foranstaltning i medfør af regel 39 i Domstolens procesreglement. Den 4. august 2011 besluttede præsidenten for den retsafdeling, som havde fået tildelt sagen, at meddele den franske regering i medfør af ovennævnte bestemmelse, at det var ønskeligt ikke at udvise klager til Marokko så længe sagen var verserende ved Domstolen.

1. Om udleveringssagen

11. Den 5. januar 2010 udfærdigede den Kgl. Statsadvokat ved Appelretten i Rabat en udleveringsbegæring i forhold til klager på baggrund af arrestordren af 21. december 2009. Til støtte for denne begæring forklarede han, at klager stod i forbindelse med ledere af Al-Qaida i Maghreb (AQMI), at han havde vundet deres tillid, og at, idet han havde et stort indblik i højteknologi inden for cyberterrorisme, havde han fungeret som mellemmand via Internet i forbindelse med udveksling af al korrespondance og communiqués til fordel for samtlige internationale terrororganisationer og navnlig på internetsider tilhørende Jihad, der var organisationen Al-Qaidas allierede som f.eks. "Al Hisba", "Al Sahab", "Al Ikhlas", "Chomouck Al Islam" og "Al Fallouja". Statsadvokaten lagde vægt på syv elektroniske beskeder, der var sendt eller modtaget af klager, som var kendt under pseudonymet "Ibn Al Malahim" fra perioden fra den 8. juli 2008 indtil den 21. oktober

DOM RAFAA mod FRANKRIG

2009. Denne udleveringsbegæring, som var fremsendt ad diplomatiske kanaler den 15. januar 2010, blev forkyndt for klager den 20. januar 2010. Sidstnævnte afslog at blive udleveret.

12. Fremstillet for Undersøgelseskammeret [Chambre de l'instruction] ved Appelretten i Metz, der er et retsorgan, som har til opgave at undersøge lovligheden af udleveringsbegæring, gjorde klager gældende, at begæringen i virkeligheden var foranlediget af hans støtte til den vestsahariske sag og var politisk motiveret.

13. Efter at have afsagt to kendelser med afslag for at opnå supplerende oplysninger fra de marokkanske myndigheder bemærkede undersøgelseskammeret den 25. marts 2010, at klager ikke fremkom med nogen oplysninger, der ville kunne styrke hans argumentation om, at hans udlevering var beordret af politiske årsager og forbundet med hans påståede forsvar for den vestsahariske sag.

14. Undersøgelseskammeret konstaterede til gengæld, at forskellige elektroniske beskeder, der var blevet fremlagt af de marokkanske myndigheder, og som var modtaget eller sendt af klager og navnlig et communiqué fra en algerier kaldet "Salah El Gasmi", der var ansvarlig for AQMIs kommunikationsudvalg, bevirkede, at man kunne have mistanke om, at klager rigtignok stod bag terrorrelateret kriminalitet som omtalt i udleveringsbegæringen. Undersøgelseskammeret fæstede sig desuden ved, at de franske tjenester, der var specialister i terrorbekæmpelse, havde bekræftet, at klager var kendt for "*sit tilhørsforhold til den internationale Jihad-bevægelse og havde mere nøjagtigt til opgave at videresende oplysninger fra det kryptiske Al-Qaidas medierelaterede organer, hvilket gjorde det muligt for ham at komme i kontakt med højtstående personer fra denne organisation*". Ledelsen for den interne efterretningstjeneste havde i øvrigt præciseret, at klager havde for nyligt optrådt som administrator for den internationale islamiske internetside "Al Hisbah", der var suspenderet siden den 18. november 2008 og navnlig benyttedes af AQMIs medieudvalg under ledelse af Salah Gasmi som et redskab for udveksling mellem internetbrugere, der var mulige emner for en rekruttering som Jihad-soldater.

15. På baggrund af disse oplysninger lagde Undersøgelseskammeret til grund, at udleveringsbegæringen rigtignok terrorrelateret kriminalitet begået på marokkansk territorium, hvorefter Undersøgelseskammeret konkluderede, at der ikke forelå nogen argumenter, som forhindrede udleveringen af klager, og udstedte en positiv udtalelse.

16. Klager indgav en kassationsbegæring mod denne afgørelse, men den 8. juni 2010 blev begæringen afvist af Kassationsretten.

17. Den 11. juli 2011 udstedte justitsministeren efter at have konstateret, at, hvad angår oplysningerne om terrorisme, var udleveringsbegæringen ikke foranlediget af politiske omstændigheder, et dekret, der tillod udleveringen af klager til de marokkanske myndigheder.

18. Klager påklagede dekretet for at få det ophævet. Ved dom af 22. maj 2012 afviste Statsrådet [*fungerer bl.a. som øverste forvaltningsdomstol i Frankrig – o.anm.*] klagen med følgende begrundelse:

"Eftersom det principalt ikke er op til de franske myndigheder, undtagen i tilfælde af indlysende fejl, at vurdere om, hvor vidt anklagerne mod en eftersøgt person er velbegrundede, og eftersom det i dette konkrete tilfælde ikke fremgår af sagens bilag, at der er begået en indlysende fejl, for så vidt angår anklagerne mod hr. Rafea, der ligger til grund for udleveringsbegæringen og henset til hans indblanding i videresendelsen eller udbredelsen af en terrororganisations communiquéer ved brug af hans elektroniske adresse;

Eftersom subsidiært selv om hr. Rafea gør gældende, at hans udlevering er politisk betinget som følge af, at han har støttet den vestsahariske sag og Vestsaharas selvbestemmelsesret, fremgår det ikke af sagens bilag, at udleveringen af klager skulle have været begæret med et politisk formål;

DOM RAFAA mod FRANKRIG

Eftersom endelig selv om hr. Rafaa gør gældende, at gennemførelsen af det påklagede dekret ville udsætte ham for umenneskelig eller nedværdigende behandling i strid med bestemmelserne i artikel 3 i den Europæiske Konvention til beskyttelse af Menneskerettigheder og grundlæggende Frihedsrettigheder, fremlægger han ingen oplysninger til støtte for denne indsigelse, der ville kunne fastslå, at en sådan risiko i hans eget tilfælde er reel;

Eftersom det fremgår af det ovenstående, at hr. Rafaa ikke har nogen grund til at nedlægge påstand om ophævelse af dekretet af 11. juli 2011, der giver tilladelse til, at han bliver udleveret til de marokkanske myndigheder.”

2. Om asylansøgningen

19. Samtidig med klagemålene i forbindelse med udleveringsproceduren, indgav klager en ansøgning om processuelt ophold henset til den indgivne asylansøgning, hvilket præfekten dog meddelte ham et afslag på den 4. januar 2010. Klager gjorde indsigelse mod dette afslag ved Forvaltningsdomstolen i Strasbourg. Denne klagesag er fortsat verserende.

20. Under sin samtale med det franske kontor til beskyttelse af flygtninge og statsløse (OFPRA) præsenterede klager sig på ny som en forkæmper for den vestsahariske sag. Den 9. juni 2010 meddelte OFPRA ham et afslag på asylansøgning, idet man fandt, at klagers aktivisme til fordel for Vestsaharas selvbestemmelsesret ikke var blevet bevist. Samtidig med at OFPRA præciserede, at disse omstændigheder udelukkede ham fra at opnå subsidær opholdstilladelse efter Loven om udlændinges indrejse og ophold og retten til asyl (CESEDA), konstaterede man ikke desto mindre, at klager var omfattet af en international arrestordre for terrorrelaterede handlinger, og at han udelukkende kunne blive omfattet af udelukkelsesreglerne i så henseende, dersom han ville blive genstand for en umenneskelig og nedværdigende behandling i tilfælde af sin tilbagevenden.

21. Klager ankede afslaget til det franske Flygtningenævn (CNDA), idet han på ny påberåbte sig en risiko for forfølgelse som følge af sin støtte til den vestsahariske sag samt de skjulte motiver, der lå bag udleveringsbegæringen. Han fik et afslag på sin anke den 21. april 2011 med den begrundelse, at den forklaring, som klager havde afgivet under sin samtale, som i øvrigt foregik bag lukkede døre, var selvmodsigende og ikke detaljerede, idet de gik ud på, at klager havde frekventeret debathjemmesider vedrørende den vestsahariske problematik, hvorfor hans engagement og støtte til denne sag ikke kunne anses for at være bevist. CNDA vurderede i øvrigt, at der ikke forelå nogen omstændigheder, der ville kunne bekræfte, at han havde været tilbageholdt i tre uger eller årsagerne til denne tilbageholdelse, som efter hans egen forklaring skulle have været støtten til den vestsahariske sag.

22. CNDA vurderede desuden, at den i forhold til klager iværksatte udleveringsprocedure ikke syntes at have nogen politisk grobund, at den ikke dannede grundlag for forfølgelse i Geneve Konventionens forstand, og at klagers frygt i så henseende, som drejede sig om politimæssige foranstaltninger og processuelle skridt, der har til formål at garantere den offentlige orden, under alle omstændigheder ikke ligger inden for Geneve Konventionens anvendelsesområde i og med, at disse foranstaltninger lå inden for de juridiske/lovlige rammer af terrorbekæmpelsen. Med støtte i en rapport fra *UK Home Office* af november 2010, en FN-rapport om tvungne forsvindinger i Marokko af februar 2010 og rapporter fra forskellige ONGer (FIDH, Amnesty International, Human Rights Watch) konstaterede CNDA imidlertid:

”henset til karakteren og graden af hans implicering i netværk hørende til den radikale islamistiske bevægelse er det rimeligt at tro, at under meget særlige omstændigheder i det foreliggende tilfælde kan hr. Rachid Rafaa i kraft af den interesse, som han kan repræsentere for de marokkanske sikkerhedstjenester inden for rammerne af deres kamp mod terrorisme, i forbindelse med sin hjemrejse til Marokko risikere at blive udsat for en behandling, som kan anses for umenneskelig og nedværdigende i henhold til artikel L 712-1 i Lov om udlændinges indrejse og ophold samt om retten til asyl (...)”

DOM RAFAA mod FRANKRIG

Ikke desto mindre afviste CNDA klagers anke med følgende begrundelse:

"Eftersom hr. Rachid Rafea (...) i så henseende og til trods for at han har benægtet at stå i forbindelse med den international Jihad-bevægelse, er kendt af de franske tjenester for sit tilhørsforhold til ovennævnte bevægelse og for sine forbindelser til højtstående medlemmer af Al Qaida; eftersom han har haft til opgave at videresende beskeder fra denne organisations medierelaterede organer og har således kunnet komme i kontakt med højtstående medlemmer af organisationen; eftersom han har deltaget i fora for jihadister og har navnlig været administrator for internetsiden "Al Hisbah", der benyttes af Al Qaidas medieudvalg i Maghreb-landene, som er et redskab for udveksling blandt internetbrugere, der kunne tænkes at blive rekrutteret som jihad-soldater; eftersom sådanne handlinger strider imod De Forenede Nationers formål og grundsætninger i medfør af Resolution 1373 vedtaget af FN's Sikkerhedsråd den 28. september 2001 i overensstemmelse med kapitel VII i De Forenede Nationers Pagt (...); eftersom, hvis de handlinger, som han anklages for af det marokkanske retssystem, endnu ikke er blevet pådømt, står det alligevel fast, at, for så vidt angår alle sagens omstændigheder, er der alvorlig grund til at antage, at hr. Rachid Rafea med fuldt sagkundskab har deltaget i udbredelse af propaganda til fordel for den internationale Jihad-bevægelse samt i ansporing til at begå terrorhandlinger; eftersom de handlinger, som tilskrives den pågældende, og som er udført i det virtuelle rum via Internet, har en fortsættelse henover landegrænser og dermed på det nationale territorium udgør en alvorlig trussel mod den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og statens sikkerhed; eftersom der følgelig er anledning til at udelukke hr. Rachid Rafea fra bestemmelserne om subsidiær beskyttelse i medfør af ovennævnte lovs artikel L. 712-2 litra c og d.

23. Klager indgav en ansøgning om retshjælp med henblik på at få ophævet denne afgørelse og få sagen genoptaget. Hans ansøgning blev afvist den 16. juni 2011.

II. RELEVANT FRANSK OG INTERNATIONAL RET

A. Fransk lovgivning

24. De relevante lovbestemmelser i Lov om udlændinges indrejse og ophold samt retten til asyl (CESEDA) er følgende:

Artikel L. 712-1

"Med forbehold af bestemmelserne i artikel L. 712-2 meddeles subsidiær opholdstilladelse til enhver person, som ikke opfylder betingelserne for at blive meddelt flygtningestatus jfr. artikel L. 711-1f, og som påviser, at den pågældende i sit land er udsat for en af de følgende alvorlige farer:

- a) Dødsstraf;
- b) Tortur eller umenneskelig eller nedværdigende straf eller behandling;
- c) I tilfælde af en civil person, en alvorlig, direkte og individuel fare for den pågældendes liv eller person som følge af generelle overgreb, som udspringer af en situation med hjemlig eller international væbnet konflikt."

Artikel L. 712-2

"Subsidiær beskyttelse meddeles ikke en person, såfremt der er alvorlig grund til at antage:

- a) At personen har begået en forbrydelse mod freden, en krigsforbrydelse eller en forbrydelse mod menneskeheden;
- b) At personen har begået en alvorlig forbrydelse over for almindelig ret;
- c) At personen har gjort sig skyldig i handlinger, der strider imod De Forenede Nationers formål og grundsætninger;

DOM RAFAA mod FRANKRIG

- d) At personens aktiviteter inden for landets territorium udgør en alvorlig risiko for den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller statens sikkerhed.”

B. De Forenede Nationers Konvention om Flygtnings Retsstilling vedtaget den 28. juli 1951

25. Denne Konvention foreskriver:

”(…) udtrykket ”flygtning” skal finde anvendelse på enhver person:

- 1) i henhold til aftalerne af 12. maj 1926 og 30. juni 1928, konventionerne af 28. oktober 1933 og 10. februar 1938, protokollen af 14. september 1939 eller den Internationale Flygtningeorganisationstatutter er blevet betragtet som flygtning. (…)

F. Denne konventions bestemmelser skal ikke finde anvendelse på den, om hvem der er alvorlig grund til at antage, at han:

(…)

- c. har gjort sig skyldig i handlinger, der er i strid med De Forenede Nationers mål og grundsætninger.

C. Europarådets tekster vedrørende terrorisme

26. For så vidt angår Europarådets traktater vedrørende bekæmpelsen af terrorisme, henviser Domstolen til en liste, der blev fremlagt i sagen *Daoudi mod Frankrig* (nr. 19576/08, præmis 32, 3. december 2009). Den henleder imidlertid opmærksomheden på de tre følgende tekster:

- artikel 4 stk. 2 i Ændringsprotokollen til den Europæiske Konvention om Bekæmpelse af Terrorismen af 15. maj 2003 har følgende ordlyd:

”(…) Intet i denne konvention skal fortolkes som forpligtende, hvis den person som udleveringen angår, risikerer at blive udsat for tortur; (…)

- artikel 21 stk. 2 i Europarådets Konvention om forebyggelse af terrorisme af 16. maj 2005 foreskriver:

” Intet i denne konvention skal fortolkes som forpligtende til udlevering for den udleverende stat, hvis den person, som udleveringen angår, risikerer at blive udsat for tortur eller for umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.”

D. Den fransk-marokkanske konvention af 5. oktober 1957 vedrørende gensidig hjælp i straffesager med henblik på erhvervelse af eksigibilitet og udlevering

27. Denne Konvention indeholder følgende relevante bestemmelser:

Artikel 30

”Der vil ikke blive givet tilladelse til udlevering, såfremt den lovovertrædelse, som har givet anledning til begæringen, anses af den udleverende stat for at være en politisk lovovertrædelse eller en lovovertrædelse, der er nøje forbundet med en sådan lovovertrædelse.”

Artikel 33

”Der vil ikke blive givet tilladelse til udlevering:

Såfremt de lovovertrædelser, som har givet anledning til begæringen om udlevering, er begået i den udleverende stat;

Såfremt der er faldet endelig dom vedrørende lovovertrædelser i den udleverende stat;

Såfremt forældelsesfristen vedrørende strafforfølgningen eller straffen er overskredet i henhold til lovgivningen i den anmodende stat eller i den udleverende stat på det tidspunkt, hvor begæringen indgives; (…)

DOM RAFAA mod FRANKRIG

Der kan gives afslag på en begæring om udlevering, såfremt lovovertrædelserne er genstand for strafforfølgning i udleveringslandet eller såfremt der er faldet dom i disse i et tredjeland.”

Artikel 42

”En person, som er blevet udleveret, må hverken strafforfølges eller dømmes i begge parter nærværelse og ej heller være frihedsberøvet med henblik på at afsone en straf for en tidligere begået lovovertrædelse med undtagelse af den, som har givet anledning til udleveringen bortset fra følgende tilfælde:

- 1) Når den udleverede person efter at have fået mulighed for at gøre dette ikke er udrejst inden for en frist af 30 dage efter sin endelige løsladelse af den stat, hvortil han er blevet udleveret, eller såfremt han er vendt tilbage dertil efter at være udrejst;
- 2) Når den stat, som har udleveret ham, giver sit samtykke dertil, skal der fremsendes en anmodning i så henseende forsynet med bilag, der er beskrevet i artikel 34 stk. 2, samt en afhøringsrapport indeholdende den udleverede persons forklaring om udvidelsen af udleveringen, ligesom det skal fremgå af rapporten, at den pågældende person har fået mulighed for at fremsende et svarskrift til myndighederne i den udleverende stat.
- 3) Når bestemmelsen af forbrydelseskategori i forhold til den pågældende strafbare handling bliver ændret i løbet af proceduren, vil den udleverede person kun blive strafforfulgt eller dømt, for så vidt at de faktorer, der karakteriserer den lovovertrædelse, der har fået en ny forbrydelseskategori, tillader udleveringen.”

E. Marokkansk lovgivning

28. De relevante bestemmelser i den marokkanske lov nr. 03/03 af 28. maj 2003 vedrørende bekæmpelse af terrorisme har følgende ordlyd:

Artikel 218-1

”Terrorhandlinger, når disse begås forsætligt på egen hånd eller i forening med det formål at gøre et alvorligt anslag mod den offentlige orden ved brug af intimidering, terror eller vold, omfatter følgende lovovertrædelser:

(...)

9) deltagelse i en oprettet forening eller efter aftale med henblik på at forberede eller begå en af terrorhandlingerne;”

Artikel 218-5

”Den, som ved brug af hvilke som helst midler overtaler, opfordrer eller provokerer andre til at begå en af de lovovertrædelser, som er omfattet af dette kapitel, straffes med en straf, der er fastsat for nærværende lovovertrædelse.”

Artikel 218-6

”Bortset fra tilfælde af meddelagtighed jfr. artikel 129 i nærværende lov straffes den, som bevidst tilvejebringer våben, ammunition eller instrumenter til brug for lovovertrædelsen eller økonomiske bidrag, forplejning, korrespondance eller transport eller mødested, indkvartering eller skjulested eller som hjælper med at råde over udbyttet af forbrydelsen eller som på anden måde yder sin bistand, straffes med fængsel i ti til tyve år.

Domstolen kan dog give straffrihed til beslægtede eller besvogrede personer indtil 4. grad, til gerningsmanden, medgerningsmanden eller den medskyldige for en terrorhandling, hvis de kun har tilvejebragt indkvartering eller personlig forplejning til disse.”

Artikel 218-7

”Maksimumstraffen for lovovertrædelser, der er omfattet af ovenstående artikel 218-1, er som følger, når de strafbare handlinger udgør terrorforbrydelser:

DOM RAFAA mod FRANKRIG

- Dødsstraf når den hjemlede straf er fængsel på livtid;
- Fængsel på livtid når den hjemlede maksimumstraf er fængsel i 30 år;
- Den maksimale fængselsstraf forhøjes til det dobbelte, dog højst fængsel i 30 år, når den hjemlede straf er en frihedsstraf;
- Når den hjemlede straf består af bøde, ganges den maksimale straf med 100, dog uden at være lavere end 100.000 dirham;
- Når gerningsmanden er en juridisk person, skal der falde dom om opløsning af den juridiske person samt om de to sikkerhedsforanstaltninger jfr. straffelovens artikel 62 med forbehold for andres rettigheder.”

III INTERNATIONALE TEKSTER OG DOKUMENTER

29. Slutbemærkningerne fra FNs Komité mod Tortur om den fjerde regelmæssige rapport om Marokko (CAT/C/MAR/CO/4; 21. december 2011) har følgende ordlyd:

”(…)

10. Komitéen er bekymret over de talrige henvisninger til tortur og dårlig behandling begået af politifolk, fængselsvagter og navnlig ansatte i Direktoratet for Territorial Overvågning (DST) – som fremover er anerkendt som ansatte i kriminalpolitiet – når personer fratages retten til grundlæggende retsgarantier som adgangen til advokatbistand, navnlig de personer, som er mistænkt for at være en del af terrornetværk eller for at være tilhængere af Vestsaharas uafhængighed eller i forbindelse med forhør, hvis formål er at aftvinge tilståelser fra personer, som er mistænkt for terrorisme (art. 2, 4, 11 og 15).

(…)

12. Komitéen er bekymret over henvisninger til vilkårlige arrestationer og fængslinger, hemmelige fængslinger og fængslinger på hemmelige steder, tortur og dårlig behandling, aftvingelse af tilståelser under tortur samt overdreven magtanvendelse af de marokkanske sikkerhedsstyrker og ordensmagt i Vestsahara.

(…)

14. Komitéen er bekymret over modtagne oplysninger ifølge hvilke de straffeprocessuelle procedurer vedrørende anholdelser, forhør og fængsling i terrorrelaterede sager ikke altid overholdes i praksis. Komitéen er ligeledes bekymret over oplysninger om følgende tilbagevendende forløb: i disse sager bliver mistænkte arresteret af civilklædte betjente, som ikke tydeligt identificerer sig selv for derefter at blive taget med, forhørt og tilbageholdt på hemmelige steder, hvilket i praksis svarer til hemmelige tilbageholdelser. Mistænkte bliver underkastet tortur og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende straf eller behandling uden at blive officielt registreret. De tilbageholdes under disse forhold i adskillige uger uden at blive fremstillet for en dommer og uden kontrol fra de retslige myndigheders side. Deres familier bliver først underrettet om, at de er blevet arresteret, flyttet eller om stedet for deres tilbageholdelse, når de overføres til politiet, hvor de skal underskrive deres tilståelse, som er aftvunget under tortur. Det er først på det tidspunkt, at de bliver registreret og omfattet af den lovformelige strafferetslige procedure med datoer og oplysninger, som rent faktisk er blevet forfalskede (art. 2, 11, 12, 15 og 16).

(…)

21. Komitéen bemærker det *de facto* siden 1993 indførte moratorium for anvendelsen af dødsstraf, projektet for en lovgivningsreform, som har til formål på en betydelig måde at reducere antallet af forbrydelser, der straffes med døden samt nødvendigheden af, at sådanne straffes udmåles ved enstemmighed. Komitéen udtrykker sin bekymring over fængselsforholdene for dødsdømte personer. Disse forhold kan, som sagerne nu står, udgøre en grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling, navnlig henset til varigheden af opholdet på dødsgangen samt til den usikkerhed, som hviler tungt over disse domfældte personer, navnlig i betragtning af mangelen på en hvilken som helst udsigt til, at deres straf bliver formildet (art. 2, 11 og 16).

DOM RAFAA mod FRANKRIG

30. Det amerikanske udenrigsministerium i sin Country Reports On Human Rights Practices – Morocco af 24. maj 2012, the United Nations News Service (communiqué af 24. September 2012) og årsrapporter fra forskellige NGOer (Human Rights Watch, Amnesty International, ...) gør opmærksom på den vedvarende anvendelse af tortur af personer, som er mistænkt for at tilhøre terrornetværk.

RETLIGE BETRAGTNINGER

I. OM KLAGEPUNKTERNES ANTAGELIGHED I HENHOLD TIL KONVENTIONENS ARTIKEL 2 OG 3

31. Regeringen påberåber sig, at klager har indbragt sagen for Domstolen, selv om han endnu ikke havde egenskab af skadelidte, ligesom han ikke havde udtømt de hjemlige ankemuligheder, som han havde til rådighed. Sagen blev indbragt for Domstolen den 3. maj 2010, dvs. en dato, hvor udleveringen nok var blevet begæret af de marokkanske myndigheder, men var imidlertid hverken blevet godkendt af de judicielle myndigheder eller afgjort af de politiske magthavere endsize stadfæstet af den højeste forvaltningsdomstol.

32. Klager gør indsigelse mod dette argument.

33. Domstolen skal straks minde om sin retspraksis ifølge hvilken, dersom en klager i princippet er forpligtet til på oprigtig vis at udtømme hjemlige ankemuligheder, inden han indbringer sagen for Domstolen, bærer denne over med, at det højest trin af disse ankemuligheder er nået efter indbringelsen af klagemålet, men inden Domstolen udtaler sig om dets antagelighed (*Ringeisen mod Østrig*, 16. juli 1971, præmis 91, serie A nr. 13, og *E.K. mod Tyrkiet* (dec.), nr. 28496/95, 28. november 2000). Domstolen bemærker, at klager har indbragt sagen for Domstolen, mens han var varetægtsfængslet med henblik på udlevering, men inden justitsministeren havde udstedt et dekret om hans udlevering. Domstolen noterer sig imidlertid, at det ikke er blevet bestridt, at den 11. juli 2011, d.v.s. inden Domstolen havde taget stilling til sagens antagelighed, blev der vedtaget et dekret, der godkendte udleveringen af klager, som forgæves anfægtede dekretet. Der er således ingen tvivl om, at klager er i stand til at hævde, at han er offer for en potentiel overtrædelse af artikel 2 og 3. For så vidt angår den hævdede manglende udtømmelse af hjemlige ankemuligheder, fæster Domstolen sig ved den omstændighed, at Regeringen ikke angiver de ankemuligheder, som klager skulle have udeladt at benytte sig af på det tidspunkt, hvor Regeringen fremsatte sine bemærkninger. Set i lyset heraf vurderer Domstolen, at indsigelsen vedrørende den manglende udtømmelse af de hjemlige ankemuligheder samt vedrørende den manglende egenskab af skadelidte, som hævdet af Regeringen, ikke kan lægges til grund.

34. Domstolen konstaterer i øvrigt, at klagepunkterne ikke kommer i konflikt med nogen anden afvisningsgrund. Klagen erklæres hermed for egnet til behandling.

II. OM DEN PÅSTÅEDE OVERTRÆDELSE AF KONVENTIONENS ARTIKEL 3

35. Klager gør gældende, at hans udsendelse til hjemlandet Marokko ville udsætte ham for en behandling, som er i strid med Konventionens artikel 3. Denne bestemmelse har følgende ordlyd:

Artikel 3

” Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller vanærende behandling eller straf.”

A. Parternes argumenter

36. Klager gør igen opmærksom på den tortur, som han har været udsat for i de marokkanske fangehuller forud for sin udrejse som følge af sit engagement til fordel for den vestsahariske sag og giver udtryk for sin frygt for at blive udsat for dårlig behandling i tilfælde af iværksættelsen af udleveringsbegæring.

DOM RAFAA mod FRANKRIG

37. Han bemærker således, at til trods for kongen af Marokko, Mohamed VIs opreklamerede vilje til at efterforske de krænkelse af menneskerettigheder, som blev begået af kong Hassan II samt at indføre gennemgribende ændringer i landet, påviser rapporter fra NGOer og institutioner, at situationen næppe er blevet bedre.

38. Til støtte for sine anbringender citerer klager rapporten fra Komitéen mod tortur, som gør opmærksom på den tortur, som anvendes mod personer, som er mistænkt for at være en del af terrornetværk eller for at være tilhængere af Vestsaharas uafhængighed. Han henviser ligeledes til Human Rights Watch og Amnesty Internationals årsrapporter, som noterer anvendelsen af tortur mod personer, som er mistænkt for terrorisme.

39. Regeringen anerkender, sådan som OFPRA og CNDA i øvrigt også gør det, at det er umuligt at udelukke, at klager, henset til hans implicering i netværk tilhørende den radikale islamistiske bevægelse, kunne have været udsat for umenneskelig og nedværdigende behandling, der strider imod artikel 3. Den hæfter sig imidlertid ved den omstændighed, at både ved Domstolen og ved nationale domstole har klager forklaret, at han frygter at blive udsat for en behandling, der er i strid med artikel 3 udelukkende som følge af sin påståede egenskab af forkæmper for Vestsaharas selvbestemmelsesret, ligesom han tilmed bestrider enhver forbindelse til terrororganisationer. Imidlertid bemærker Regeringen, at klagers påståede egenskab af tilhænger af Vestsaharas uafhængighed samt hans samarbejde med de marokkanske efterretningstjenester ingenlunde er understøttet. Den henviser i den forbindelse til bemærkning, der er fremsat af hjemlige domstole. Regeringen nedlægger således påstand om, at dette klagemål erklæres for ubegrundet.

B. Domstolens bemærkninger

1. For så vidt angår de risici, som relaterer sig til anklagen om terrorisme

40. Domstolen bemærker, at Regeringen gør gældende, at klager forbinder og har hele tiden forbundet risikoen for at blive udsat for en behandling, der strider imod artikel 3 med sin påståede egenskab af forkæmper for den vestsahariske sag og opfordrer ham derfor til at udtale sig om denne ene omstændighed uden at tage hensyn til terrordimensionen i sagen. Domstolen bemærker imidlertid, at klagers tilhørsforhold til en terrorbevægelse har været bredt debateret ved hjemlige domstole og navnlig ved domstole, som beskæftiger sig med asylområdet (jfr. præmis 20 til 22). Endelig påpeger Domstolen, at klager i sine bemærkninger har fokuseret på adskillige internationale rapporter, som gør opmærksom på anvendelsen af tortur mod personer, som er mistænkt for at tilhøre et terrornetværk. Domstolen konstaterer endelig, at udleveringsbegæringen er begrundet i omstændigheder, som er forbundet med terrorisme. De marokkanske myndigheder mistænker således klager for at være et aktivt medlem af grenen AQMI, hvilket synes at være bekræftet af de franske efterretningstjenester. Tilstedeværelsen af risikoen for en behandling, der er i strid med artikel 3, skal således undersøges på baggrund af disse særlige omstændigheder.

I den anledning ønsker Domstolen på ny at bekræfte den ubetingede karakter af forbuddet mod anvendelsen af tortur eller umenneskelig og nedværdigende behandling i henhold til Konventionens artikel 3 uanset den pågældende persons gøre og laden, og uanset hvor uønskelig og farlig den måtte være. Domstolen finder det ligeledes magtpåliggende at gentage, at det ikke er muligt at lade risikoen for dårlig behandling veje op mod de påberåbte grunde til udvisning for at fastslå, om hvor vidt en stat har pådraget sig et ansvar inden for rammerne af artikel 3, alt imens Domstolen understreger, at den er fuldt ud bevidst om de omfattende vanskeligheder, som staterne står over for i forsvaret af deres befolkninger mod terrorvold (*Saadi mod Italien* [Storkammeret], nr. 37201/06, præmis 127 m.fl. EMD 2008, og ovenstående dom *Daoudi*, nr. 19576/08, præmis 64 og 65).

41. Ved gennemgangen af ovennævnte rapporter (jfr. ovenstående præmis 29 og 30) finder Domstolen, at menneskerettighedssituationen i Marokko kun har udviklet sig lidt siden dommen *Boutagni mod Frankrig* (nr. 42360/08, præmis 46, 18. november 2010), og at den dårlige behandling af personer, som er mistænkt for deltagelse i terrorhandlinger, fortsat finder sted. Domstolen er af den opfattelse, at henset til klagers personprofil er risikoen for en overtrædelse af Konventionens artikel 3 i tilfælde af udsendelse reel. Domstolen bemærker i øvrigt, at både Regeringen og de hjemlige domstole har anerkendt, at klagers frygt for at blive udsat for forfølgelse efter sin hjemvenden til Marokko var plausible (jfr. ovenstående præmis 20-23 og 39).

42. Domstolen konstaterer endelig, at til forskel fra den ovenstående dom *Boutagni*, har Regeringen på ingen måde påtaget sig en forpligtelse til ikke at udsende klager til Marokko.

43. Set i lyset af ovenstående finder Domstolen, at en udsendelse af klager til Marokko ville udgøre en overtrædelse af Konventionens artikel 3.

2. For så vidt angår de risici, som relaterer sig til klagers påståede egenskab af forkæmper for den vestsahariske sag

44. Henset til den konklusion, som Domstolen har draget (jfr. præmis 43) finder Domstolen det unødvendigt at udtale sig om den risiko, som klager ville være udsat for i tilfælde af sin udsendelse som følge af sin støtte til Vestsaharas selvbestemmelsesret.

III. OM DEN PÅSTÅEDE OVERTRÆDELSE AF KONVENTIONENS ARTIKEL 2

45. Klager gør gældende, at hans udsendelse til hjemlandet Marokko vil udsætte ham for den sikre død i strid med Konventionens artikel 2. Denne bestemmelse har følgende ordlyd:

Artikel 2

"1. Ethvert menneskes ret til livet er beskyttet ved lov. Ingen må forsætligt berøves livet, undtagen ved fuldbyrdelse af en dødsdom, afsagt af en domstol i tilfælde, hvor der ved lov er fastsat dødsstraf for den pågældende forbrydelse.

2. Berøvelse af livet betragtes ikke som foregået i modstrid med denne Artikel, når den er en følge af magtanvendelse, der ikke går ud over det absolut nødvendige:

- a) for at forsvare nogen mod retsstridig overlast;
- b) for at iværksætte en lovlig anholdelse eller forhindre flugt fra lovlig forvaring;
- c) i retsmæssig foretagen undertrykkelse af fredsforstyrrende optøjer eller opstand.

46. Regeringen vurderer, at dette klagepunkt er åbenbart grundløst i medfør af Konventionens artikel 35 stk. 3. Den gør gældende, at de omstændigheder, som udgør begrundelsen for udleveringsbegæringen i forhold til klager, ikke straffes med døden. Den marokkanske lov af 28. maj 2003 vedrørende bekæmpelse af terror indebærer rent faktisk en maksimumstraf på 30 års fængsel for de handlinger, som udleveringen af klager beror på, nemlig handlinger, som er kategoriseret som "*oprettelse af en kriminel bande, der havde til formål at forberede og begå terrorhandlinger i forening med andre med henblik på at gøre et alvorligt anslag mod den offentlige orden, tilskynde andre til at begå terrorhandlinger, yde bistand til en gerningsmand til terrorhandlinger*".

47. Regeringen minder desuden om, at i henhold til det såkaldte *spécialité-princip*, der er omhandlet i artikel 42 i den fransk-marokkanske konvention af 5. oktober 1957 vedrørende gensidig hjælp i straffesager med

henblik på erhvervelse af eksigibilitet og udlevering kan klager ikke strafforfølges, dømmes eller fængsles for en lovovertrædelse med henblik på at afsone en straf for en tidligere begået lovovertrædelse med undtagelse af den, som har givet anledning til udleveringen uden den franske stats samtykke. I dette konkrete tilfælde har de marokkanske myndigheder i deres udleveringsbegæring udtrykkeligt forpligtet sig til at overholde dette princip. Regeringen konkluderer på den baggrund, at klager ikke risikerer at blive idømt dødsstraf for de lovovertrædelser, som udleveringsbegæringen, der er stilet til de franske myndigheder, beror på, samt at han desuden ikke kan blive strafforfulgt, blive stillet for retten eller dømmes til døden for nogen som helst tidligere begåede handlinger med undtagelse af dem, som har givet anledning til den omstridte udleveringsbegæring.

48. Klager gør gældende, at han risikerer at blive dømt til døden i tilfælde af sin udsendelse til Marokko. Han påberåber sig loven af 28. maj 2003, som lægger sig op ad den marokkanske straffelov, for så vidt angår to bestemmelser: den ene omfatter dødsstraf, når de begåede terrorhandlinger har medført en eller flere personers død, mens den anden i visse tilfælde forhøjer de hjemlede straffe helt op til dødsstraf, når den begåede lovovertrædelse udgør terrorrelateret kriminalitet. Klager gør i øvrigt gældende, at de marokkanske myndigheder ingenlunde har forpligtet sig til at undlade at henrette ham.

49. Henset til konstateringen vedrørende Konventionens artikel 3 (præmis 44) vurderer Domstolen, at der ikke er anledning til at undersøge, om hvor vidt der i dette konkrete tilfælde har været tale om en overtrædelse af artikel 2.

IV. OM DE ØVRIGE KLAGEPUNKTER

50. Klager klager på en ret forvirret måde over, at hans ret til retfærdig rettergang skulle være blevet underkendt. Han påberåber sig i øvrigt Konventionens artikel 13 for at bestride, at hans ankemuligheder er effektive.

51. Domstolen bemærker, at bortset fra problemet vedrørende den manglende anvendelse af artikel 6 på området (*Maaouia mod Frankrig* [Storkammer], nr. 39652/98, præmis 40, CEDH 2000-X), belyser klager ingenlunde disse to klagepunkter, ligesom han hverken præciserer, hvilken uretfærdig retssag han klager over eller hvilken ankemulighed hans andet klagepunkt vedrører. Heraf følger, at denne del af klagen skal afvises i medfør af Konventionens artikel 35 stk. 1, 3a og 4.

V. OM ANVENDELSEN AF REGEL 39 I DOMSTOLENS PROCESREGLEMENT

52. Domstolen minder om, at i overensstemmelse med Konventionens artikel 44 stk. 2, bliver nærværende dom endelig: a) når parterne erklærer, at de ikke ønsker at få sagen henvist til pådømmelse i Storkammeret; eller b) tre måneder efter datoen for domsafsigelsen, såfremt der ikke er anmodet om at få sagen henvist til pådømmelse i Storkammeret; eller c) når Storkammerets udvalg har afvist anmodningen om henvisning i medfør af artikel 43.

53. Domstolen finder, at de foranstaltninger, som den har anbefalet regeringen i medfør af procesreglementets regel 39 (jfr. ovenstående præmis 3-4) skal vedblive med at stå ved magt, indtil nærværende dom er blevet endelig, eller Domstolen træffer en anden afgørelse i så henseende.

IV. OM ANVENDELSEN AF KONVENTIONENS ARTIKEL 41

54. I henhold til Konventionens artikel 41:

”Såfremt Domstolen erklærer, at der har været tale om en overtrædelse af Konventionen eller dens Protokoller, og såfremt den hjemlige lovgivning i den kontraherende stat kun gør det muligt delvist at fjerne konsekvenserne af denne overtrædelse, vil Domstolen eventuelt tildele den krænkede part en rimelig oprejsning.”

55. Klager har ikke fremsat noget krav om rimelig oprejsning. Følgelig finder Domstolen ikke anledning til at tilkende ham noget beløb i den forbindelse.

PÅ BAGGRUND AF DISSE PRÆMISSER

1. *Erklærer* Domstolen enstemmigt, at klagen om overtrædelse af Konventionens artikel 2 og 3 antages til behandling, og at klagen med hensyn til det øvrige afvises;
2. *Udtaler* Domstolen enstemmigt, at dersom klagers udsendelse til Marokko iværksættes, ville dette udgøre en overtrædelse af Konventionens artikel 3;
3. *Udtaler* Domstolen enstemmigt, at der ikke er nogen anledning til at undersøge klagepunktet efter Konventionens artikel 2;
4. *Beslutter* Domstolen enstemmigt, at den fortsat vil meddele Regeringen i medfør af regel 39 i sit procesreglement, at det er ønskeligt for det gode forløb af sagsgangen, at klager ikke bliver udvist, indtil den nærværende dom bliver endelig, eller indtil Domstolen træffer en anden afgørelse i så henseende;

Affattet på fransk og derefter meddelt skriftligt den 30. maj 2013 i medfør af regel 77, stk. 2 og 3 i Domstolens procesreglement.

Claudia Westerdiek

Justitssekretær

Mark Villiger

Formand